

Makelaar Informele Zorg

De Vrijwilligerscentrale Nijmegen (VWC) en het Coördinatiepunt Mantelzorgondersteuning van Swon het seniorennetwerk zijn de initiatiefnemers van het project 'Makelaar Informele Zorg'. Ze ondersteunen de Sociale Wijkteams (SWT's) en de in oprichting zijnde STIP's door te 'makelen' tussen zorgprofessionals en vrijwilligers. Mirjam Kaptein, directeur VWC, vertelt over de insteek en aanpak.

Informele zorg in kaart

Doel van het project MIZ is te 'makelen', helpen bij het leggen van goede verbindingen tussen formele en informele zorg (vrijwilligers). Weten wie wat waar doet is daarbij een belangrijke stap. "De VWC en Swon hebben een uitgebreid netwerk in de stad, en in de 'Klankbordgroep vrijwilligerswerk en mantelzorg' en de stadsdeeloverleggen van Swon zijn veel organisaties vertegenwoordigd."

"De Hulpdienst Nijmegen, Humanitas of de Zonnebloem, voorbeelden van georganiseerde vrijwillige zorg, zijn al bij ons in beeld. Datzelfde geldt voor andere initiatieven, zoals 'Rolling Wheels', een rolstoeldansgroep. Een persoonlijk, kleinschalig initiatief, dat mensen met en zonder rolstoel bijeen brengt uit enthousiasme voor rolstoeldansen en de overtuiging dat je als rolstoelgebruiker niet gehandicapt bent. Een ander voorbeeld is 'Best Buddies', een landelijk initiatief met lokale afdelingen, dat jonge mensen met een licht verstandelijke beperking aan studentvrijwilligers koppelt voor minimaal 1 jaar.

En ook 'Nijmegen Cares' -dat 'hands on' flexibel vrijwilligerswerk biedt door 'young professionals'- voor activiteiten in organisaties voor ouderen, migranten en mensen met een beperking."

"Maar lang niet alle initiatieven van informele zorg zijn bij ons bekend. We zijn daarom via allerlei kanalen gaan inventariseren. Wie is wie en wie doet wat? Wie is het aanspreekpunt? Zo bouwen we aan een sociale kaart. Een flinke klus, ook om deze actueel te houden. Het dient wel te gebeuren, want professionals en vrijwilligers moeten elkaar leren kennen, willen ze in de wijknetwerken goed samenwerken."

Oog voor elkaar

"Met elkaar samenwerken, betekent zaken afstemmen. Heel praktisch, maar ook wat betreft wederzijdse verwachtingen. Vrijwilligers zijn bijvoorbeeld geen 'verlengde arm' van de zorgprofessional. Dit zal zich al werkende uitkristalliseren, want de praktijk is altijd afhankelijk van personen en situaties waarvoor een oplossing wordt gezocht."

'Gewoon doen wat nodig is' staat voor de nieuwe manier van werken op het gebied van zorg en welzijn in Nijmegen. Professionals krijgen meer ruimte om hun cliënt te helpen zélf zijn leven op de rit te krijgen. Geen 'standaardoplossingen' meer aanbieden vanuit één organisatie, maar samenwerken aan maatwerk in de wijk. Bouwen aan een wijknetwerk, om samenredzaamheid in de wijk te bevorderen. Deze nieuwsbrief houdt je op de hoogte van de ontwikkelingen.

Doen wat nodig is

"Vrijwilligers doen eigenlijk al van nature wat ze vinden dat nodig is. Dat komt door het ontstaan van hun initiatieven: die zijn laagdrempelig, gericht op praktische zaken die je regelt in direct contact."

"Verder zullen de professionals van het SWT en de vrijwilligers van de STIP's, in het kader van 'Gewoon doen wat nodig is', de protocollen en regels van hun eigen organisatie los moeten laten als kompas voor hun denken en handelen. Dat is een grote omslag."

"Vrijwilligers zullen er – meer dan toe nu toe – oog voor moeten hebben dat zij samen met de professionals van het SWT en de vrijwilligers van de STIP vorm en inhoud gaan geven aan zorg en welzijn in hun wijk." [lees verder op pagina 2](#)

Makelen

“De VWC is altijd makelaar geweest tussen vrijwilligers en (professionele) organisaties. We ondersteunen organisaties, bijvoorbeeld met het opzetten van vrijwilligersbeleid. Vrijwilligers kunnen bij ons terecht voor advies en training. We houden rekening met iemands kennis en ervaring, de aard van de organisatie en de werkzaamheden. Zo dragen we er aan bij dat een vrijwilliger tot zijn recht komt én een positieve bijdrage levert. Het Coördinatiepunt Mantelzorgondersteuning heeft steeds een makelende rol gehad tussen de mantelzorger en ondersteuning vanuit de formele en informele zorg.”

“Professionals en vrijwilligers gaan elkaar aanvullen, zodat een breed wijknetwerk ontstaat. Wij ondersteunen de informele zorg om dit voor elkaar te krijgen.”

Voor informatie over het project en de sociale kaart informele zorg, kunt u contact opnemen met Mirjam Kaptein op telefoonnummer 024 820 0021 of via m.kaptein@vwc-nijmegen.nl.

**Gewoon
doen
wat
nodig is**

Gekanteld

STIP: Inlooppunt voor zorg en welzijn in de wijk

De STIP is hét informatie- en adviespunt in de wijk waar inwoners straks terecht kunnen met hun vraag of aanbod. Vrijwilligers uit de wijk, stagiaires en professionals gaan de STIP's bemensen.

Kwartiermaker voor de oprichting van de STIP's is Het Inter-lokaal. Ria Menting (programmamanager), lid van de projectgroep, en collega Hamse Osman, medewerker van Het Inter-lokaal en lid van het Sociaal Wijkteam Lindenholt, schetsen de opzet.

STIP. Het lijkt een afkorting, maar is dat niet. De STIP's zijn de inlooppunten voor informatie en advies in oprichting. Ze gaan, met de Sociale Wijkteams (SWT's)

en zorgaanbieders, deel uitmaken van het integrale stedelijk welzijnsnetwerk. Per 2014 is er in Nijmegen één centrale STIP (digitale back-office en voor telefonische informatie) en negen wijkgerichte STIP's.

Eén loket

Swon Het Seniorennetwerk, NIM Maatschappelijk Werk, MEE Gelderse Poort, Informatheek Dukenburg, Wijkwinkel Oost, Het Inter-lokaal, de WIG, de Kentering, Sociaal Wijkteam, het Loket Zorg & Inkomen van de gemeente: ze gaan samenwerken in de STIP's. Kwartiermaker Het Inter-lokaal heeft met de deelnemende organisaties een inrichtingsplan gemaakt dat recht moet doen aan eenieders inbreng en expertise. Doel is het stroomlijnen van informatie en advies aan burgers. Hoe? Door één loket dichtbij huis in te richten dat met vaardige vrijwillig(st)ers en digitale hulpmiddelen snel oplossingen

aandraagt, mogelijkheden in de wijk benut, of verwijst naar de juiste plek. Bestaande spreekuren en inlooplocaties worden deels opgeheven.

Filiaalhouder

“Bij elke STIP wordt een professional gestationeerd als coördinator”, zegt Ria Menting. “Hij of zij is verantwoordelijk voor de personeelsplanning, de begeleiding en de dagelijkse gang van zaken. De kunst voor de professionals is het eigen profiel los te laten, niet te denken vanuit het aanbod van de eigen organisatie, maar vanuit wat de wijkbewoner nodig heeft, en ervoor te zorgen dat gericht en snel kan worden geschakeld om oplossingen te bieden voor hulpvragen.”

Opleiding en begeleiding

“Ook STIP-vrijwilligers moeten op hun taken zijn berekend. Denk aan het goed kunnen interpreteren van vragen. Weten wie een vraag kan beantwoorden of

oppakken: de STIP zelf? De wijk? Een andere organisatie? Om hier handen en voeten aan te geven, komt er een opleidings- en begeleidingsprogramma voor vrijwilligers én professionals.” “Daarnaast moeten digitale systemen worden ingericht op de nieuwe werkwijze. Agenda’s moeten toegankelijk zijn om direct afspraken te kunnen maken. Korte lijnen zijn belangrijk. We haken bij de keuze van locaties zoveel mogelijk aan bij bestaande wijkvoorzieningen, vanwege al aanwezige faciliteiten en omdat bewoners hier al komen. In Dukenburg doen we dat bijvoorbeeld in het wijkcentrum in Meijhorst, waar ook het SWT zit.”

Praktisch

Hamse Osman: “Heel concreet stelt er straks iemand bij de STIP-balie een vraag. Dan wordt meteen geschakeld: wie kan terplekke de vraag beantwoorden of ermee aan de slag? Als er misschien een bredere problematiek achter de vraag zit, wordt een afspraak gemaakt

met het SWT. Gaat het bijvoorbeeld echt alleen om het invullen van formulieren? Dan helpt de vrijwilliger van de STIP de bewoner zodat hij het de volgende keer zelf kan. Is het nodig een bredere ‘voorzieningscheck’ te doen, wordt verwezen naar de Formulierenbrigade. Als er ook schuldenproblematiek is, volgt opschaling naar bijvoorbeeld het team materiële dienstverlening van het Inter-lokaal. En er wordt meteen een afspraak geregeld.

“STIP’s zijn niet alleen ‘vraagpunten’, mensen kunnen er ook hun diensten aanbieden als vrijwilliger. Wijkbewoners zijn zowel klant als uitvoerder en mede-eigenaar. In welke vorm dat is, kan voor iedere STIP anders zijn.”

“We zetten twee pilots op”, vertelt Ria Menting, “in Hatert en in Dukenburg. In oktober gaan we evalueren: wat gaat goed en wat kan beter. We rollen de STIP’s vervolgens gefaseerd uit tot een dekkend stedelijk netwerk.”

Maatschappelijk opdrachtgeverschap in Noord

In Nijmegen Noord is de pilot ‘maatschappelijk opdrachtgeverschap’ gestart. Bewoners en professionals brengen, samen met de gemeente in beeld, welke vragen er spelen op het gebied van zorg en welzijn en wat er aan voorzieningen nodig is. Bijvoorbeeld voor ouderen, opvoedingsondersteuning en Wmo-voorzieningen. De bewoners beslissen mee over het aanbod en denken ook mee over oplossingen voor voorzieningen die door bezuinigingen weg kunnen vallen; wat kunnen bewoners zelf of samen oplossen en waarvoor zijn professionals en middelen nodig. De wensen van bewoners worden voorgelegd aan de zorg- en welzijnsinstellingen, die hiervoor een gezamenlijk aanbod samenstellen. Het doel is om vóór 2014 één contract af te sluiten met de grootste instellingen.

Waarom ‘maatschappelijk opdrachtgeverschap’?

De kosten van de zorg stijgen en de budgetten slinken en de gemeente krijgt er taken van het rijk bij. Er moet dus méér gedaan worden met minder geld. De gemeente Nijmegen wil zo min mogelijk korten op de zorg die mensen krijgen. Daarom zoekt de gemeente naar manieren om zorg en welzijn anders te organiseren. Met maatschappelijk opdrachtgeverschap staat het resultaat voor de samenleving centraal en niet de individuele organisaties met hun specifieke aanbod. Alle partijen krijgen een

nieuwe rol. De gemeente schetst het beoogde resultaat, maar laat de route daar naar toe over aan organisaties, verenigingen, groepen inwoners en bedrijven. Deze partijen worden veel meer dan voorheen aangesproken op hun expertise, creativiteit en gezamenlijke verantwoordelijkheden.

Bewoners communiceren met elkaar over deze vraagstukken onder de naam Noorderstroom: via Twitter @Nnoorderstroom, de wijkwebsites en wijkbladen en op www.facebook.com/NijmegenNoorderstroom.

Brede samenwerking in 'Beweeg je fit'

Sinds 2006 kunnen in Lindenholt basisschoolkinderen met overgewicht én hun ouders deelnemen 'Beweeg je fit'. Fysiotherapeuten en huisartsen van Gezondheidscentrum Lindenholt namen het initiatief, maar inmiddels werken zorgprofessionals uit diverse disciplines samen in het 'beweegprogramma'. VGZ en de gemeente Nijmegen hebben dit mede mogelijk gemaakt.

"De nadruk ligt op plezier in bewegen en het belang van goede voeding", vertelt Annegien Slager, kinderfysiotherapeut in Gezondheidscentrum Lindenholt. "Kinderen én ouders doorlopen in 6 maanden tijd het programma, daarna worden ze nog 2 jaar individueel begeleid. Deelnemen kan met een verwijzing (door de huisarts of sociaal verpleegkundige), maar ook zonder." Bijzonder is de brede samenwerking.

Behalve de kinderfysiotherapeut en de huisartsen van Gezondheidscentrum Lindenholt zijn Sportservice Nijmegen, de GGD, een diëtiste van Thuiszorg Zuid Gelderland, de schoolarts, de schoolverpleegkundige en de buurtsportcoach betrokken bij 'Beweeg je fit'.

Waarom die brede aanpak? Annegien Slager: "Beweeg je fit' is meer dan een

sportclubje. Deze kinderen hebben baat bij een gerichte, multidisciplinaire aanpak. Overgewicht is een gevolg van een bepaalde leefstijl en niet de oorzaak. Daarom willen we ook de zelfredzaamheid van de kinderen én hun ouders vergroten. Dat lukt alleen als je als professionals samenwerkt, over je eigen grenzen heen zaken bespreekt en aanpakt."

'Beweeg je fit' wordt vanuit Lindenholt langzaam over Nijmegen uitgerold. Grootstal en West zijn de twee eerstvolgende locaties.

Meer weten? Neem dan contact op met Annegien Slager-Euwema, kinderfysiotherapeute Gezondheidscentrum Lindenholt, tel. 024-3781818 of via aslager@wgclindholt.nl

Verkokerd

Kunt u even wat hulp voor mij makelen?

Colofon: Deze nieuwsbrief is een uitgave van de gemeente Nijmegen (zie www.nijmegen.nl/kanteling). De inhoud wordt samen met partners in het zorg- en welzijnsveld in Nijmegen samengesteld. Aan deze editie werkten mee: Stichting Welzijnswerk Ouderen Nijmegen en ZZG Zorggroep. Heb je een vraag of een idee voor een artikel in de volgende nieuwsbrief? Neem dan contact op via kanteling@nijmegen.nl